

1. [Studievoormiddag 'Landbouw en natuur, het klikt'](#)
2. [Symposium EDO in het onderwijs](#)
3. [Studiedag 'Leren voor duurzaam wonen en bouwen'](#)
4. [Voorstelling nieuwe NME-subsidieprojecten](#)
5. [Dikke-truiendag 2009 duikt in donkere hoekjes voor energiebesparing](#)
6. [Koningin bezocht NMEC De Helix](#)
7. [Voorleesboek 'Op een grote paddenstoel'](#)
8. [NME-vacature](#)
9. [NME-aanbod in Vlaanderen](#)
10. [eNneeMmeE](#)

1. Studievoormiddag 'Landbouw en natuur, het klikt'

Na de succesvolle studiedagen 'Landbouw en milieu; duurzaam op weg?' (2003) en 'Landbouw en natuur: beter af samen!' (2007), krijg je op zaterdag 10 januari 2009 een bloemlezing uit de projecten 'Draagvlakverbreding landbouw – milieu' en andere geslaagde initiatieven van de voorbije jaren.

De Vlaamse Landmaatschappij, het Departement Leefmilieu, Natuur, en Energie en de afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling van de Vlaamse overheid werken intens samen om landbouwers en natuurbeschermers dichter bij elkaar te brengen. Door inzicht in elkaars situatie kan wederzijds begrip, respect en samenwerking bekomen worden.

Deze studievoormiddag start om 10 u tijdens Agriflanders in Flanders Expo te Gent.

» [Lees meer en inschrijven](#) (vóór dinsdag 6 januari)

[top](#)

2. Symposium EDO in het onderwijs

De Verenigde Naties riepen de periode 2005-2014 uit tot Decennium van Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO). Welke kansen biedt EDO voor het leerplichtonderwijs in Vlaanderen? Deelnemers aan dit symposium krijgen een aantal inzichten, praktische suggesties en concrete aanknopingspunten mee om in de praktijk met EDO aan de slag te gaan. Allerlei aanbieders van EDO-methodeken, -materialen en -projecten kunnen er samen met leerkrachten, directies, pedagogische begeleiders en onderwijsinspecteurs op zoek naar een optimale afstemming tussen vraag en aanbod.

Het symposium vindt plaats op dinsdag 20 januari 2009 (9.40 u – 16 u) in Brussel (Hendrik Consciencegebouw, vlakbij station Brussel Noord).

Dit symposium is een initiatief van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie i.s.m. het Departement Onderwijs en Vorming, Coprogram, Centrum Voor Natuur- en milieueducatie, Duurzaam Hoger Onderwijs Vlaanderen, Djapo, Green, Kleur Bekennen, Natuurpunt Educatie, Pax Christi Vormen, Wereldcentrum, WWF en de pedagogische begeleidingsdiensten van de verschillende onderwijsnetten.

» [Lees meer en inschrijven](#) (vóór dinsdag 6 januari)

[top](#)

3. Studiedag 'Leren voor duurzaam wonen en bouwen'

De vraag naar duurzaam bouwen stijgt gestaag. Is de markt er klaar voor? Zijn de ontwerpers van woningen en gebouwen voldoende op de hoogte van de recente evoluties? Zijn het secundair en het hoger onderwijs klaar voor de uitdagingen van de toekomst? Welke rol spelen opleidings- en navormingscentra?

Het Instituut voor Milieukunde (UA) onderzocht dit samen met de Hogeschool

Antwerpen in opdracht van de Vlaamse overheid (Departement Leefmilieu, Natuur en Energie). Uit deze studieopdracht vloeiden tal van aanbevelingen. Docenten en ateliertitularissen in het architectuuronderwijs, leerkrachten praktische en technische vakken in het secundair onderwijs en vormingswerkers motiveren en stimuleren om met die aanbevelingen aan de slag te gaan, is het doel van deze studiedag. Individuele leerkrachten, docenten, vormingswerkers en mensen uit de bouwsector kunnen er contacten leggen en zoeken naar mogelijkheden om duurzaam wonen en bouwen meer ingang te laten vinden in het secundair en hoger onderwijs en in de naschoolse vormingen in Vlaanderen.

Geïnteresseerden zijn welkom op dinsdag 10 februari 2009 (9.30 u – 16.30 u) in Brussel (Hendrik Consciencegebouw, vlakbij station Brussel Noord).

Deze studiedag kadert eveneens binnen het EDO-Decennium en het proces 'Transitiemanagement Duurzaam Wonen en Bouwen'.

» [Lees meer en inschrijven](#) (vóór vrijdag 30 januari)

[top](#)

---

4. Voorstelling nieuwe NME-subsidieprojecten

Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur Hilde Crevits keurde dit jaar zeven nieuwe NME-subsidieprojecten goed:

- Bouwwiki - Digitaal platform duurzaam bouwen (Bond Beter Leefmilieu vzw)
- Donderdag Veggiedag – Educatief luik (Ethisch Vegetarisch Alternatief vzw)
- Nieuwe instrumenten voor jongeren om te werken rond energie (Globelink vzw)
- Uitbouw van een educatief pakket voor de Natuurkalender (Natuurpunt Beleid vzw)
- Diversiteit in de stad. Natuurontmoetingen in Vlaamse stadskernen (Natuurpunt Educatie vzw)
- Let your blue jeans talk... green (Netwerk Bewust Verbruiken vzw)
- Op 1–2–3 naar een ecologische tuin (Vereniging voor Ecologische Leef- en Teeltwijze vzw)

In de kijker:

De Vereniging voor Ecologisch Leven en Tuinieren (Velt vzw) zoekt minstens vijfduizend tuiniers die een bordje willen uithangen met de slogan 'Zonder is gezonder'. Al wie tuiniert zonder bestrijdingsmiddelen of kunstmest kan een bordje aanvragen op www.velt.be en wie twijfelt kan er terecht om te testen hoe eco haar of zijn tuin is. De oproep kadert in de campagne 'op 1-2-3 naar een ecologische tuin'. Die loopt tot 2010 en streeft naar meer gezondheid, plezier, natuurbeleving en milieuzorg in de Vlaamse tuinen.

» [Lees meer](#)

[top](#)

---

5. Dikke-truiendag 2009 duikt in donkere hoekjes voor energiebesparing

De Vlaamse overheid roept iedereen op om op vrijdag 13 februari 2009 deel te nemen aan de 5de editie van de Dikke-truiendag. Die dag vermijd je beter ladders en zwarte katten, maar het is een ideale dag om ook met onnodig energieverbruik af te rekenen! Dat levert winst op voor het milieu én je portemonnee, en kan vaak zonder comfortverlies.

Thuis, op school en op het werk valt er vrijwel moeiteeloos nog heel wat energie te besparen.

» Inschrijven kan via <http://dikke-truiendag.lne.be>. De website biedt je meer informatie en nuttige tips.

[top](#)

---

6. Koningin bezoekt NMEC De Helix

Op donderdag 2 oktober kreeg het natuur- en milieueducatiecentrum De Helix in

Grimminge hoog bezoek over de vloer. Koningin Paola kwam in het gezelschap van Gouverneur A. Denys kennis maken met de werking van het centrum. Zij werden er verwelkomd door minister H. Crevits, het afdelinghoofd ir. M. Cherretté en centrumverantwoordelijke M.F. Boschmans. Tijdens de rondleiding zag de Koningin leerlingen aan het werk in de labo's chemisch en biologisch wateronderzoek. Zij volgde aandachtig het pluizen van braakballen en op haar verzoek bezocht de delegatie ook de geluids-tentoonstelling. De aanwezige leerlingen, een 150-tal uit de omliggende scholen, waren enthousiast en vereerd door de belangstelling. Ook de medewerkers van het centrum waarderen dit bezoek 'als de kroon op hun werk'.

[top](#)

---

7. Voorleesboek 'Op een grote paddenstoel'

Laat kleuters en leerlingen van de 1ste graad basisonderwijs kennismaken met de fascinerende wereld van de zwammen. Het voorleesboek is kleurrijk geïllustreerd en uitgegeven in A3-formaat. Leerkrachten kleuter- en basisonderwijs, studenten lerarenopleiding, educatieve centra, jeugdwerving, gezinnen... kunnen het boek voor 9,00 euro bestellen via

✉ nme@lne.vlaanderen.be.

» Lees meer in de [NME-inventaris](#). Ons volledige aanbod vind je terug op <http://milieueducatie.lne.be> of in de [NME-inventaris](#).

[top](#)

---

8. NME-vacature

Het Departement LNE (Afdeling Milieu-integratie en -subsidieringen) zoekt voor zijn NME-werking een 'beleidsmedewerker Natuur- en Milieueducatie en ICT' (m/v) voor het beheren van <http://milieueducatie.lne.be>, de [NME-databank](#) en het onderhouden van contacten binnen het NME-netwerk in Vlaanderen.

» [Lees meer over deze vacature](#)

[top](#)

---

9. NME-aanbod in Vlaanderen

Op zoek naar NME-aanbod in Vlaanderen? Je vindt het in de NME-inventaris op <http://nme.milieuinfo.be!>

Onder de knop 'tijdelijk aanbod' vind je [een goed gevulde NME-agenda](#).

Staan jouw organisatie en NME-aanbod nog niet in deze databank? Gebruik dan [de beheersmodule](#) en voeg zelf je aanbod toe.

Raadpleeg ook het online [overzicht van uitleenbaar materiaal](#) gaande van doe-koffers tot tentoonstellingen.

Benieuwd naar het aanbod van onze NME-centra?

Klik door naar de overzichtslijst van hun aanbod in de NME-inventaris

» [NMEC De Helix](#)

» [NEC De Vroente](#)

» [VBNC De Nachtegaal](#)

In de kijker:

» Op woensdagavond 10 december om 19.30 u nodigt het Vlaams Bezoekers- en Natuureducatiecentrum De Nachtegaal Sam Provoost uit voor toelichting bij '[Biodiversiteit aan de Vlaamse kust](#)'. Deelname is gratis, inschrijven vóór 3 december.

» De expo '[Over klimaatkanaries en hittestress](#)' van Natuurpunt Educatie gaat over de gevolgen van klimaatverandering op de natuur, zowel bij ons als wereldwijd. In vijf zalen kom je meer te weten over het verschuiven van seizoenen, over dieren en planten die hun leefgebied verleggen, welke problemen mensen ondervinden en niet in het minst wat je eraan kunt doen.

» In het Museum voor Natuurwetenschappen (KBIN) loopt voor 8- tot 14- jarigen de expo: '[Over Leven in het X-treme](#)'. Kijk, voel en ontdek wat extreme natuur met

jou doet en verneem hoe dieren en planten zich hebben aangepast. Met de klas kun je inschrijven voor een rondleiding, het lesmateriaal (werkbladen en didactisch dossier) vind je op www.natuurwetenschappen.be.

» Waar kun je met de klas biologisch veldwerk doen aan zee? Met wie neem je contact op om de haven van Zeebrugge te bezoeken? Waar kun je bijscholen over de ontwikkelingen van het klimaat? In de [excursiegids 'Koers naar zee'](#) brengt het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) het uitgebreide beschikbare aanbod van wetenschaps-, technologie-, natuur- en milieueducatie aan zee in kaart.

[top](#)

10. eNneeMmee

» Ontdek op <http://enneemmee.blogspot.com> het gevarieerde en ruime aanbod aan interessante en leuke websites rond natuur, milieu, milieuzorg en duurzame ontwikkeling. Deze WWW'tjes worden dagelijks geactualiseerd en aangevuld.

» Sinds 10 oktober staat de Bodybooster in twee Leuvense scholen. Met dit project testen Sodexo en het Lokaal GezondheidsOverleg (LOGO) de succesfactoren van een automaat die alleen gezonde snacks bevat zoals fruit, groenten, zuivel en koekjes. Baanbrekend is dat deze nieuwe schoolautomaat nutritionele criteria hanteert voor 'tussendoortjes geschikt voor schoolverkoop'. De er aan gekoppelde campagne legt enerzijds een verband tussen 'gezond eten' en 'er goed uitzien' maar neemt tegelijk de schoonheid- en gezondheidscultus niet al te serieus.
www.body-booster.be

» De toeristische vereniging Pasar (vroeger Vakantiegenoegens) gaat de komende maanden op zoek naar de mooiste stukjes natuur van Vlaanderen. Iedereen mag stemmen en op de winnende plekjes organiseert Pasar volgend jaar activiteiten. Met de wedstrijd 'Buur Natuur' wil de organisatie het belang van natuurbehoud promoten. Stemmen kan tot februari 2009 op www.pasar.be.

» In Tour & Taxis Brussel loopt de expo 'Dit is onze aarde', de grootste tentoonstelling rond duurzame ontwikkeling ooit georganiseerd in Europa, nog tot 26 april 2009. Leg gedurende 2 uur een spectaculair parcours af, uitgestippeld langs interactieve animaties en uitzonderlijke voorwerpen, benadrukt door de werken van een aantal internationaal vermaarde kunstenaars en opgesmukt met unieke realisaties zoals een grote bibliotheek in zand. De tentoonstelling is opgebouwd rond vier tijden: de tijd van de Aarde, de mens, de ecosystemen en de oplossingen.

www.expo-terra.be/nl

» Ontdek je eigen Foodweb op de website van [Vredeseilanden](#). Via verschillende elementen van duurzaam consumeren geef je vorm aan je foodweb en ontdek je dat je keuzes niet los staan van mekaar. Neem je boodschappenlijstje bij de hand en duid aan wat jouw aandachtspunten zijn.

» De nieuwe website van BioForum Vlaanderen sluit aan bij de nieuwe identiteit van BioForum Vlaanderen, dat eerder dit jaar samensmolt met de beroepsorganisaties van boeren, verwerkers en handelaars. De website biedt informatie op maat van de verschillende doelgroepen.

www.bioforum.be.

» Aftellen naar 2009:

Het Internationale Jaar van de Sterrenkunde, een initiatief van de Internationale Astronomische Unie (IAU) en Unesco, is een wereldwijd gebeuren voor astronomie en de bijdrage van deze wetenschap voor de maatschappij en de cultuur. De focus ligt op de 400ste verjaardag van het eerste gebruik van de telescoop door Galileo Galilei.

<http://iia2009.com>

www.astronomy2009.be

Met het Darwin-online project wil John van Wyhe van de Universiteit van Cambridge in 2009 de 150ste verjaardag van de publicatie van 'On the Origin of Species' (24/11/1859) en de 200ste verjaardag van de geboorte van Charles Darwin (12/02/1809) gedenken. Veel werken van de vader van de evolutietheorie staan voor iedereen toegankelijk op internet. De site bevat al de helft wat er in 2009 moet op staan.

<http://darwin-online.org.uk>

[top](#)

Reactie op dit NME-zine? Laat iets weten aan vanessa.depelecijn@lne.vlaanderen.be

Ken je nog andere geïnteresseerden? Stuur hen dit NME-zine. Het volgende NME-zine verschijnt **eind januari 2009**.

Het NME-zine is een tweemaandelijks elektronische nieuwsbrief van de dienst Doelgroepenbeleid, Natuur- en Milieueducatie van de Afdeling Milieu-integratie en –subsiëringen van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie. Deze nieuwsbrief informeert over evoluties in de natuur- en milieueducatieve sector, stimuleert netwerkvorming binnen deze sector en maakt het brede publiek warm voor actuele milieuproblemen door middel van vernieuwende educatieve acties, pakketten en publicaties.

Dit e-zine bereikt ruim 2000 abonnees uit het onderwijs, de NME-centra, de natuur- en milieuverenigingen, de administraties, de provincies, de gemeenten, de landbouweducatie, het jeugdwerk en het sociaal-culturele volwassenenwerk.

Wil je ook op de hoogte blijven over initiatieven van het Departement LNE op het vlak van milieu-, natuur- en energiebeleid? [Abonneer je dan op het LNE-zine](#) .

Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, afdeling Milieu-integratie en -subsiëringen, Koning Albert II-laan 20 bus 8, 1000 Brussel, tel. 02 553 82 18, fax 02 553 80 25, nme@lne.vlaanderen.be - <http://milieueducatie.lne.be>

v.u.: J.-P. Heirman, Secretaris-generaal, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE)